

DE HONGERBLOEMPJES.

ET is onbegrijpelijk, hoe die kleine dingen in het schrale voorjaar zoo kunnen groeien en bloeien op het onvruchtbare dorre zand. Ik zie onder de loupe de afzonderlijke zandkorreltjes hard, glad, glasachtig, gedroogd door den fellen Noordoostenwind, verhit door de heldere lentezon. Wel een paar centimeter diep is de bovenste zandlaag een onsamenhangende rulle massa.

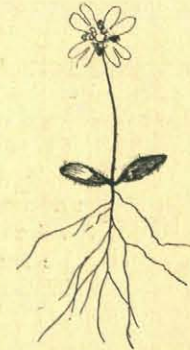
Toch is er plantengroei: een paar mosdraadjes en hier en daar een plantje voorjaarsvroegeling, dat vroeger ook wel hongerbloempje genoemd werd. En als je het enkele geopende bloempje bekijkt, dan mankeert daar niets aan. 't Is een mooie volledige Cruciferen-bloem, de zes meeldraden, de honingklieren, alles op hun post en de vier witte kroonblaadjes wijd uitgespreid, om de voorjaarsinsecten te lokken.

Waar haalt dat plantje al zijn energie vandaan? Twee donkerbruine blaadjes liggen vlak op 't heete zand, dik, sappig, dicht bezet met stijve, veelal vertakte haren: een beeld van harden strijd tegen ongunstige omstandigheden. De bruinroode kleur is hoofdzakelijk afkomstig van het bekende bloemenpaars, het anthokyaan, een bescherming tegen de al te felle zonbestraling. De dikheid, de sappigheid, de beharing zijn beschermingsmaatregelen tegen verdroging. De fijne worteltjes dringen veel verder tusschen 't zand door dan men zou denken en ze brengen werkelijk voor 't dwergplantje vochtigheid genoeg omhoog, zoodat het behoorlijk zijn volle bezigheid kan ontplooien. Indien ge een paar dagen lang het leven van een voorjaarsvroegelingetje nagaat, zult ge merken dat daar nog heel wat bij te pas komt. Het bloempje is zeer gevoelig voor temperatuur en licht en zal zich al naar de wisselingen van tijd en weder openen en sluiten of krommen op zijn slanke steeltje, totdat eindelijk het blinkende geleegde tusschenschotje van de vrucht, een klein judaspenminkje, zoo hoog mogelijk in de lucht is geheven en vertelt dat voor dit jaar de bloei voorbij is.

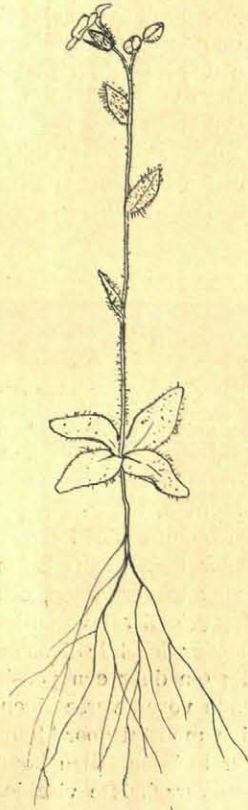
De vruchten rijpen zoowel na zelfbestuiving als na kruisbestuiving. De laatste komt bij gunstig weer dikwijls genoeg tot stand, vooral waar de plantjes, zooals doorgaans 't geval is, in groot aantal bij elkaar staan. Ik zag ze bezoeken door de honingbij, graafbijtjes van de geslachten *Anthrena* en *Halictus* en door verscheidene vliegen o. a. *Pollenia* en *Scatophaga*.

In den regel zijn ze wel grooter dan mijn minimum-exemplaatje. Er zijn er met rozetten van meer dan twintig bladeren, waaruit een aantal

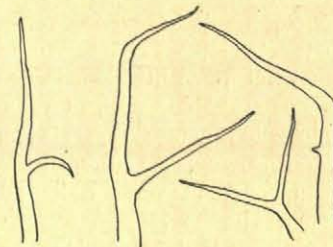
rijk vertakte bloeistengels omhoog stijgen, waaraan de bloempjes echter weinig of niet grooter zijn dan die van de op ongunstige plaatsen groeiende dwergjes. De vorm der bladeren is zeer uiteenlopend, ook de beharing verschilt veel en op grond van deze en andere kenmerken heeft men verscheidene soorten van voorjaarsvroegelingetjes onderscheiden, waarvan er ook

Vroegeling vergroot.

Hongerbloempje.

Vertakte haren. 100 X.

verschillende in ons land voorkomen. Zoodra ik daar nog wat meer van bij elkander heb, zal ik het u eens laten zien, want ik besteed tegenwoordig nog al veel tijd aan deze hoogst merkwaardige lentepplantjes.

Toen ik nu onlangs weer eens op een geriefelijk hellinkje de bloempjes lag te bekijken door een goede loupe — volgens sommigen een enge en onwaardige manier om van de natuur te genieten, maar ik was pas naar Terschelling geweest en had dus ook genoeg aan ruimere opvattingen gedaan — zag ik tusschen al de fijne, diep ingesneden kroonblaadjes opeens een paar bloempjes, even klein, maar met gave kroonblaadjes. Het plantje eruit gepeuterd en jawel hoor, de bloeistengel was niet, zooals bij 't voorjaarsvroegelingetje bladerloos, doch bezet met een drielal kleine, ongesteelde behaarde blaadjes, heel onderaan was ook een rozetje. Geen twijfel, ik had hier tusschen al de gewone voorjaarsvroegelingetjes het echte hongerbloempje gevonden, *Draba muralis*. Het was nog al een groot exemplaar, langer dan een halven decimeter en bij nader toezien — altijd door die loupe — vond ik nog een massa plantjes van dezelfde soort.

Het echte hongerbloempje geldt in ons land nog al voor zeldzaam, maar nu ik eenmaal met de loupe aan den gang gegaan ben, heb ik in Overveen en Bloemendaal op nog eenige plaatsen *Draba muralis* gevonden tusschen de voorjaarsvroegelingetjes en 't is nu nog juist de tijd voor u, om er ook eens naar uit te kijken. Ik twijfel er niet aan, of onze jonge lezers zullen nog wel menige nieuwe vindplaats ontdekken, want die kunnen zulke onderzoekingen nog doen met 't ongewapend oog. Het bebladerd stengeltje en de ongedeelde kroonblaadjes zijn gemakkelijke en nimmer falende kenmerken. De officieele vindplaatsen vermeld in den *Prodromus* zijn: Zwolle, Gorinchem, Leerdam, Rotterdam, Dordrecht en Venlo. JAC. P. THIJSSSE.

IETS OVER SNOEKEN.

IN den tijd, dat ik een waschtafel nog een vrij onnut meubel achtte, gebeurde 't me 's morgens wel eens, wanneer ik mijn toilet maakte aan de stoep, dat een hevige beroering in 't water me mijn handen verschrikt deed terugtrekken. Eigenlijk was 't niet noodig om te schrikken, want de oorzaak er van kon ik met vrij groote zekerheid daar iederen morgen weer verwachten, tot — het me eindelijk gelukte hem in te rekenen. En dan duurde het gewoonlijk niet lang, of er kwam een plaatsvervanger opdagen, die hetzelfde spelletje begon. Voor *Esox lucius* is een stoep aan de kant van een diep water, waaronder flinke ruimte om zich te verbergen, een gezochte schuilplaats. Hij weet bij ondervinding, dat het daar den heelen dag krioeit van vorentjes en blickjes, die elkaar verdringen in potten en pannen en die de huismoeder dezelfde diensten bewijzen als de hond wel eens aan de keukenmeid. Het is wel aardig om daar een poosje naar te kijken. Soms zie je er dagen achterelkaar dezelfde geteekende voren verschijnen, met het diepe litteeken in den rug of den half afgehaptten staart, wonden meestal door kleine snoeken veroorzaakt, die hun prooi een tijdje vasthouden en dan weer loslaten. Dan komt plotseling een hevige slag in 't water, naar alle kanten ziet men de verschrikte vischjes wegspringen, om direct daarna reeds weer te verschijnen. De beweging in 't water schijnt hen meer te verschrikken dan de roover. De eigenaardige naam van vaatdoekslikker, dien men, althans is sommige gedeelten van Zuid-Holland, aan dit soort snoeken geeft, zou doen vermoeden, dat hij zich ook aan verduistering van vaatdoeken schuldig maakt, ofschoon ik denk, dat de wind hier de schuldige wel zal zijn. Dat de snoek echter ook wel naar andere dingen dan naar vischjes hapt, heb ik zelf eens ondervonden, toen ik op een avond een fietslantaarn bij een stoep wou vullen, en daartoe eerst het kroos wat aan kant ging spoelen. 'k Had nauwelijks mijn vingers in 't water gestoken of een snoek schiet toe; 'k voel een